

PIWOWAR

Wiosna 2011 (2) | Kwartalnik Polskiego Stowarzyszenia Piwowarów Domowych

JESIEŃ 2011

STOWARZYSZENIE

1 Odzyskajmy Grodziskie
4 Mamy polskie Kolońskie!

Z WIZYTĄ W BROWARZE

6 Wysokie loty Kormorana
38 Trzy Korony, czyli najdłużej otwierany browar w Polsce

BRANŻA PIWOWARSKA

8 Piwowarzy znów rozmawiają!

ZDARZYŁO SIĘ

10 Wczesną jesienią w Cieszynie
32 Piwowarska pasja pracowników Grupy Żywiec

DLA POCZĄTKUJĄCYCH

11 Porter Bałtycki – piwowarski skarb Polski

MISTRZOWSKIE RECEPTURY

13 Porter Opalenicki

FESTIWAL BIROFILIA 2012

14 10 edycja konkursu piw domowych

NIEZBĘDNIK PIWOWARA

16 Przełom, osad gorący i zimny
21 O warunkach wstępnych udanej fermentacji uwag kilka
23 Napowietrzanie brzeczki
26 Speidel Test

KUCHNIA PIWOWARKI AGI

28 Quadrupel w kuchni

PIWOWAR ZE ŚWIATA

34 Duże piwo w Londynie
37 Cerveza Artesana 2011

PIWO JESIENI 2011

18 Quadrupel Belgian Dark Strong Ale

38 **PIWOWARZY W AKCJI**

1000 IBU

40 Jak zostałem BJCP-fobem

Przekazujemy wam „Piwowara” po raz trzeci w tym roku. Skrupulatni czytelnicy zapewne zauważyli, że w każdym numerze napotkać można zmiany w układzie kwartalnika – pojawiają się m.in. nowe działy. Wszystko po to, aby doszlifować nasz magazyn przed kolejnym rokiem na rynku.

Szerzej otwieramy nasze łamy dla browarów rzemieślniczych i przemysłowych („Wysokie loty Kormorana”, str. 6–7). W polskim piwowarstwie dzieją się rzeczy ciekawe, warte opisanie. Doświadczenia z ostatniego Forum Technologii Browarowniczych z udziałem piwowarów oraz właścicieli małych i dużych browarów zachęcają nas do poszerzenia kręgu czytelników kwartalnika „Piwowar”.

Z nowości polecam waszej uwadze „Kulinarium Piwowarki Agi” – smakowity materiał o łączeniu piwa z kuchnią (str. 28–29). Natomiast „Piwowarzy w akcji” (str. 38) to strona dla was – publikujemy wyłącznie zdjęcia z waszych browarów!

Eksperymentujemy również z papierem – bieżący numer, choć tej samej objętości, jest jednak lżejszy od poprzednich. W ten sposób obniżamy nieco koszty wydawnicze. Jeśli taka forma „Piwowara” wam nie przeszkadza, a jednocześnie uda nam się pozyskać więcej reklam do kolejnych numerów, to uzyskane środki będziemy chcieli przeznaczyć na

zwiększenie objętości magazynu i na należne, choć raczej symboliczne, wynagrodzenie autorów publikujących w naszym kwartalniku.

Pośród stałych działów „Piwowara” polecam m.in. „Niezbędnik Piwowara”, a w nim porcję wiedzy przygotowaną przez Piotra Wypycha („Napowietrzanie brzeczki”, str. 23–25) oraz podsumowanie aktualnej sytuacji prawnej piwowarów hobbyistów, sporządzone przez Krzysztofa Lechowskiego („Czy warzenie piwa w domu jest legalne?”, str. 30). „Piwo Jesieni” to Quadrupel. Dorota Chrapek przybliży nam ten styl w obszernym materiale na str. 18–20. Na deser „Piwowar ze świata”, a tam relacja Grzegorza Zwierzyny z tegorocznego Wielkiego Brytyjskiego Festiwalu Piwa (str. 34–36). Stronę dalej krótko o wrażeniach, jakie wywołałem z pobytu w Barcelonie („Cerveza Artesana. W Hiszpanii warzą rzemieślnicy”, str. 37). I na sam koniec Tomasz Kopyra w swoim stylu wyraża zdanie na temat elektryzujący piwowarów biorących udział w konkursach piwowarskich – „Jak zostałem BJCP-fobem” (str. 40).

Zapraszam do lektury!

Ziemowit Fałat
Redaktor naczelny

Zapraszamy do reklamy w „Piwowarze”. Jesteśmy jedynym polskim drukowanym magazynem poświęconym piwu i piwowarstwu. Czytają nas piwowarzy domowi i profesjonalni, właściciele browarów, sklepów i piwiarni specjalistycznych. Piwowar jest źródłem informacji dla dziennikarzy piszących na temat rynku piwa w Polsce. W tym roku ukaże się jeszcze numer ZIMA 2011 (5). Firmy zainteresowane publikacją reklamy prosimy o kontakt: piwowar@pspd.org.pl.

WAŻNIEJSZE TEMATY

str. 34 **PIWOWAR ZE ŚWIATA**
Duże piwo w Londynie

str. 16 **NIEZBĘDNIK PIWOWARA**
Przełom, osad gorący i zimny

ODZYSKAJMY GRODZISKIE

W 2007 roku jedną z kategorii V Konkursu Piw Domowych w Żywcu ustanowiliśmy „quasi-Grodziskie”. Ideę konkursowego, domowego warzenia piw w tym najbardziej oryginalnym stylu wywodzącym się z ziem polskich podchwycili ludzie dobrej woli związani z Grodziską Giełdą Biofilistyczną: panowie Bocheński, Juszcak i Smyk.

Dwa miesiące później zorganizowali konkurs w Grodzisku Wielkopolskim, a do jury zaprosili kilku weteranów miejscowego piwowarstwa. Konkurs „Prawie jak Grodzisz” trwa do dzisiaj i rozwija się – w 2011 roku, w piątej edycji konkursu zgłoszono 22 piwa, a coraz starsi jego jurorzy, dzięki Bogu w komplecie, stawiają się na coroczne wezwanie organizatorów. We właśnie wydany w USA „The Oxford Companion to Beer” grodziski konkurs piw domowych został odnotowany! Przypomniano również, że nieodżałowany Michael Jackson umieścił Grodziskie na liście piw „światowej klasy”. Bogata i długa historia piwowarstwa grodziskiego zdaje się kończyć w 1993 roku, kiedy to ówczesny właściciel tamtejszych browarów, Lech Browary Wielkopolski S.A., zdecydował o wstrzymaniu produkcji. Już w XXI w., nabywany na wznowienie produkcji tego arcydzieła piwa prezes Kompanii Piwowarskiej, Paweł Sudoł (KP jest następcą Lecha Browarów Wlkp. S.A., w której w roku 1993 przejął tenże Paweł Sudoł), tłumaczył się nieopłacalnością przedsięwzięcia. Miałoby być

opłacalne w wątpliwym przypadku sprzedaż ponad 40 000 hl piwa Grodziskiego rocznie. Tak więc bogata, a kierująca się wyłącznie zyskiem, Kompania Piwowarska nic nie uczyniła dla wskrzeszenia naszego zabytku kultury piwowarskiej, jakim jest Grodziskie, choć moralnie odpowiada za jego pogrzebanie. Wszystko wskazuje jednak na to, że piwo Grodziskie, „Polski Szampan wśród Piw” – wróci do życia! Czynnici interesujący się tym zaniechanym, lecz niezapomnianym piwem piwowarzy w Czechach, USA i Niemczech. Również w kraju zainicjowany przez piwowarów domowych wzrost zainteresowania stylem znalazł już swój wyraz w produkcji piwa „à la Grodziskie”, najpierw w browarze restauracyjnym w Lublinie, a następnie w warzeniu kontraktowym browaru PINTA. W ramach światowej piwnej rewolucji przywraca się do życia różne ciekawe style piwa i najwyraźniej przyszła kolej na Grodziskie. Decydujące znaczenie może tutaj mieć fakt, że słodownia Weyeremann z Bambergu (Niemcy) w październiku br. do swojej oferty produktowej

włączyła unikatowy sład Grodziski, czyli sład pszenno-dymiony drewnem dębowym. W takich okolicznościach chcielibyśmy jako PSPD pilnie zająć się spuścizną po Grodziskim. Chodzi o zebranie wszystkich dostępnych dokumentów i informacji na temat produkcji i właściwości tego piwa. Wiadomo, że takie rozproszone, cząstkowe materiały są w rękach ludzi interesujących się piwem i jego historią. Zebranie tych informacji i ich krytyczna ocena pozwoliłyby na stworzenie precyzyjnego opisu technologii produkcji i samego piwa. Wyobrażamy sobie, że PSPD mogłoby następnie udostępnić na zasadzie non profit informacje na temat Grodziskiego wszystkim zainteresowanym, tak piwowarom domowym, jak i rzemieślniczemu, tak w kraju, jak i za granicą, czyli wszystkim pragnącym odtwarzać to najsłynniejsze nasze piwo. Ku chwale piwa Grodziskiego! W celu realizacji tego zadania powołujemy tematyczną komisję stowarzyszeniową. Wszyscy, którzy mają coś do wniesienia w tej materii i chcieliby wziąć udział w pracach takiej komisji, proszeni są o kontakt na andrzej.sadownik@pspd.org.pl.

Andrzej Sadownik

„Piwowar” – kwartalnik Polskiego Stowarzyszenia Piwowarów Domowych
Numer 4 – Jesień 2011, ISSN 2082-4874, cena 10 zł, nakład: 1200 egz.

Redakcja: Ziemowit Fałat – redaktor naczelny, Dorota Chrapek, Tomasz Kopyra, Krzysztof Lechowski, Andrzej Sadownik, Piotr Wypych
www.pspd.org.pl/piwowar

Skład i druk: Concept Publishing Polska sp. z o.o.

W sprawie współpracy, prenumeraty i reklamy prosimy o kontakt: piwowar@pspd.org.pl

